

**ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗΣ
Η τέχνη του '70
στην Ελλάδα**

ΕΜΣΤ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Η παρούσα έκθεση του ΕΜΣΤ, με τίτλο ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣ – Η τέχνη του '70 στην Ελλάδα, παρουσιάζει αντιπροσωπευτικά έργα ελλήνων καλλιτεχνών, οι οποίοι δημιούργησαν ένα σημαντικό μέρος του έργου τους τη δεκαετία 1970.

Τα πολιτικά γεγονότα της εποχής, όπως και κάποια κοινωνικά φαινόμενα που εκδηλώνονταν τότε τόσο στον ελληνικό όσο και στο διεθνή χώρο, δεν άφησαν ανεπιρρέαστη την τέχνη. Γεγονότα όπως ο πόλεμος στο Βιετνάμ, ο Μάνης του '68, ο καταναλωτισμός, το φεμινιστικό κίνημα, η από το 1967 επιβολή στρατιωτικής δικτατορίας στην Ελλάδα, ώθησαν τους καλλιτέχνες να αναλάβουν απέναντι σ' αυτά ενεργό ρόλο, αναδεικνύοντας με το έργο τους πτυχές της σύγχρονης πραγματικότητας, ασκώντας κριτή και αφυπνίζοντας συνειδήσεις.

Η πιο άμεση επικοινωνία του καλλιτέχνη με το κοινό, και του κοινού με το έργο τέχνης αποτέλεσε ένα από τα αιτήματα που έθεσαν οι ίδιοι οι καλλιτέχνες, το οποίο τους οδήγησε στην υιοθέτηση νέων τρόπων καλλιτεχνικής έκφρασης.

Η σχέση της τέχνης με την πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα της εποχής, ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου και της λειτουργίας της τέχνης και του καλλιτέχνη, και οι τομές στον τρόπο δημιουργίας και πρόσληψης του εικαστικού έργου τέχνης είναι μερικά από τα θέματα που θα συζητήσουμε, έχοντας ως αφετηρία τα έργα της έκθεσης.

1. ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ

- Τέχνη και Πολιτική

Βλάσης Κανιάρης, Χωρίς Τίτλο, 1969

Ο Βλάσης Κανιάρης πραγματοποίησε στα 1969 μια έκθεση που αποτελεί ιστορικό γεγονός για την ελληνική εικαστική πραγματικότητα της εποχής. Υπήρξε η πρώτη καλλιτεχνική εκδήλωση αντίστασης κατά της στρατιωτικής δικτατορίας, δυο χρόνια ύστερα από την επιβολή της.

Τα υλικά που χρησιμοποίησε στα έργα αυτής της έκθεσης είναι κυρίως ο γύψος, το συρματόπλεγμα και τα πλαστικά κόκκινα γαρίφαλα. Ο ίδιος ο καλλιτέχνης λέει ότι τα έργα αυτά εκφράζουν «ένα συγκεκριμένο γύψωμα, το οποίο υφίστανται όλοι στην Ελλάδα από τότε που έγινε το στρατιωτικό πραξικόπημα του 1967.»

- Τι εννοεί λέγοντας «γύψωμα»;
Λαμβάνοντας υπόψη το συρβολισμό του κόκκινου γαρίφαλου, πώς κατά τη γνώμη σας, ήθελε ο καλλιτέχνης να λειτουργήσει η ιστορική εκείνη έκθεση του 1969;

Χρόνης Μπότσογλου, Φρίζα (Λεπτομέρεια), 1972

Πρόκειται για μια ζωγραφική εγκατάσταση αποτελούμενη από δεκαοκτώ πίνακες, που παραθέτει τον ένα δίπλα στον άλλο, σαν μία φρίζα.

- Παρατηρείστε όλους τους πίνακες και μιλήστε για τα θέματα στα οποία καθένας τους αναφέρεται.
Οι εικόνες δημιουργούν συνειρρούς γύρω από ζητήματα όπως ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης και της διαφήμισης, οι κοινωνικές ανισότητες, η καταπίση από το στρατιωτικό καθεστώς.
Παρατηρείστε πώς κλιμακώνονται τα θέματα αυτά, με ποια θέματα ξεκινάει και σε ποια καταλήγει. Γιατί κατά τη γνώμη σας επέλεξε αυτή τη σειρά;

- Τέχνη και Κοινωνία

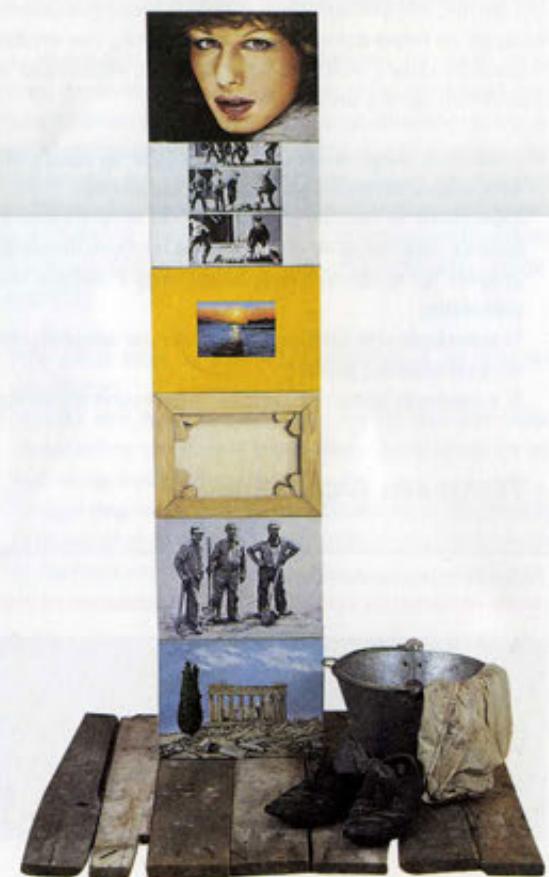
Γιάννης Γαϊτης, Έκθεση και θεατές, 1973-1974

Τα σχηματοποιημένα ανθρωπάκια που βλέπουμε σε αυτό το έργο του Γ. Γαϊτη είναι το πιο χαρακτηριστικό στοιχείο του έργου, το οποίο εμφανίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1970 και από τότε επαναλαμβάνεται στους ζωγραφικούς του πίνακες, στα γλυπτά και τις κατασκευές του.

- Τι συναντιθέματα και τι σκέψεις σας δημιουργεί η θέα αυτών των πανοροιότυπων και ακίνητων ανθρώπινων μορφών;
Τι πιστεύετε ότι υπονοεί ο καλλιτέχνης σχετικά με τη θέση και τη σχέση του απόμου με το πολιτικό καθεστώς και το κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο ζει και κινείται;

Γιάννης Ζυχοπαΐδης, Πατριδογνωσία, 1976

Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης είναι:

Ο χώρος στον οποίο συλλέγονται, φυλάσσονται, μελετούνται και εκτίθενται τα έργα τέχνης που δημιουργούνται στη σύγχρονη εποχή.

Σύγχρονη Τέχνη ονομάζεται:

Η τέχνη που παράγεται στη σημερινή εποχή αλλά και που, μέσα από τους πειραματισμούς της με νέα ψηλά και τεχνικές, ερευνά νέους τρόπους καλλιτεχνικής έκφρασης.

Για τους πειραματισμούς τους αυτούς, οι σύγχρονοι καλλιτέχνες μπορεί να χρησιμοποιούν από τα αντικείμενα της καθημερινής μας ζωής μέχρι και τα προϊόντα τη σύγχρονης τεχνολογίας, όπως είναι το Βίντεο και ο πλεκτρονικός υπολογιστές.

Βασικός Σκοπός του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης είναι:

Να βοηθάει το κοινό ώστε να κατανοήσει και, επομένως, να απολαύσει την καλλιτεχνική δημιουργία της εποχής μας.

ΕΜΣΤ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

**Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα
για το Γυμνάσιο και το Λύκειο**

Το έντυπο αυτό δημιουργήθηκε με αφορμή την
έκθεση **ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗΣ –
Η τέχνη του '70 στην Ελλάδα** που
πραγματοποιήθηκε στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης
Τέχνης από 15 Δεκεμβρίου 2005 έως 7 Μαΐου
2006

Οργάνωση Εκπαιδευτικού Προγράμματος:
Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
Επιμέλεια-Υλοποίηση: Μαρίνα Τσέκου
Σχεδιασμός εντύπου και παραγωγή: εκδόσεις futura
ISBN: 960-8349-16-8

© ΕΜΣΤ 2005
Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
Αμβρ. Φραντζή 14, 117 43, Αθήνα
Τηλ. 210 9242111-2, Φαξ 210 9245200
E-mail eduprograms2@emst.gr
www.emst.gr